

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та природокористування
Кафедра журналістики та українознавства

07/08-96М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять
та самостійної роботи

з навчальної дисципліни

«ЕКОНОМІЧНА ПРОБЛЕМАТИКА В СУЧАСНИХ МЕДІА»

*для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за освітньо-професійною програмою «Журналістика»
спеціальності 061 «Журналістика» денної форми навчання*

Рекомендовано
науково-методичною
радою ННІЕМ
Протокол № 7
від 24 березня 2026 р.

Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Економічна проблематика в сучасних медіа» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Журналістика» спеціальності 061 «Журналістика» денної форми навчання [Електронне видання] / Нікітенко Д. В. – Рівне : НУВГП, 2026. – 18 с.

Укладач: Нікітенко Дмитро Валерійович, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу.

Відповідальний за випуск: Малевич Л. Д. кандидат філологічних наук, доцент, завідувачка кафедри журналістики та українознавства.

Керівник (гарант) ОП: Дзюба Майя Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики та українознавства.

Зміст

Вступ	3
1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Структура навчальної дисципліни	4
3. Тематика практичних занять	5
4. Методи контролю	5
5. Плани практичних занять	7
6. Методичні вказівки до самостійної роботи	13
7. Вимоги до підготовки, виконання та оформлення завдань за видами самостійної роботи студента	13
8. Рекомендована література	17

© Д. В. Нікітенко, 2026
© НУВГП, 2026

Вступ

Шановні студенти! Навчальна дисципліна "Економічна проблематика в сучасних медіа", до вивчення якої Ви приступаєте, є освітньою компонентою ОПП «Журналістика».

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти комплексної системи професійних компетентностей, необхідних для здійснення фахової діяльності в сегменті економічної журналістики.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- засвоїти базовий понятійний апарат (попит, пропонування, ринок, товар, гроші, інвестиції, валовий внутрішній продукт, інфляція, бюджетний дефіцит, монетарна політика) для коректного вживання термінів у матеріалах;
- розуміти структуру сучасної світової та української економіки, а також роль медіа у цих процесах;
- навчитися швидко знаходити та верифікувати інформацію в офіційних реєстрах, базах даних (Держстат, НБУ) та звітах міжнародних організацій;
- розвинути навички критичного аналізу пресрелізів бізнес-структур та державних органів.

Дисципліна забезпечує набуття та розвиток наступних програмних компетентностей:

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Здатність планувати та організовувати підприємницьку діяльність, реалізовувати медіапроекти.

У результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти одержує наступні програмні результати навчання:

Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань.

Генерувати інформаційний контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації.

Володіти інструментами для формування та валідації підприємницьких ідей для використання у медіабізнесі.

1. Опис навчальної дисципліни

Ступінь вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Освітня програма	Журналістика
Спеціальність	061 Журналістика
Рік навчання, семестр	4 рік навчання, 8 семестр
Кількість кредитів	3
Лекції (денна/заочна):	14/4 год.
Практичні заняття (денна/заочна):	16/6 год.
Самостійна робота (денна/заочна):	60/80 год.
Курсова робота:	ні
Форма навчання	денна/заочна
Форма підсумкового контролю	залік

2. Структура навчальної дисципліни Денна/заочна форма

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	в т.ч.			
		Л	П	ІНД	СР
МОДУЛЬ 1. ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ					
Змістовий модуль 1. Економічна теорія як підґрунтя журналістського аналізу					
1. Економічна парадигма в системі соціальних комунікацій	10	2/-	2/-	-	6/10
2. Мікроекономічні аспекти та ринкові структури	15	2/1	2/1	-	11/13
3. Макроекономічна проблематика: динаміка та стабільність	15	2/1	4/1	-	9/13
4. Теорія міжнародної торгівлі та глобалізаційні процеси	10	2/-	2/1	-	6/9
Всього змістовий модуль 1	50	8/2	10/3	-	32/45
Змістовий модуль 2. Актуальні проблеми економіки України та світу					
5. Публічні фінанси та податкова проблематика	15	2/1	2/1	-	11/13
6. Фінансова система та теорія капіталу	15	2/1	2/1	-	11/13
7. Економічна безпека та майбутнє праці в умовах цифрової економіки	10	2/-	2/1	-	6/9
Всього змістовий модуль 2	40	6/2	6/3	-	28/35
Усього годин	90	14/4	16/6	-	60/80

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Економічна парадигма в системі соціальних комунікацій	2	-
2	Мікроекономічні аспекти та ринкові структури	2	1
3	Макроекономічна проблематика: динаміка та стабільність	4	1
4	Теорія міжнародної торгівлі та глобалізаційні процеси	2	1
5	Публічні фінанси та податкова проблематика	2	1
6	Фінансова система та теорія капіталу	2	1
7	Економічна безпека та майбутнє праці в умовах цифрової економіки	2	1
Усього годин:		16	6

4. Методи контролю

4.1. Контрольні заходи та засоби діагностики

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни складається з наступних заходів:

- вибіркове усне опитування студентів з питань, що розглядаються на практичному занятті;
- розв'язок ситуаційних вправ;
- самостійно підготовлені реферативні виступи та повідомлення студентів за темою практичного заняття;
- контрольні роботи за темами навчальної дисципліни (8-10 тестів закритої форми з однією правильною відповіддю);
- Модульний контроль проходить у вигляді тестування. У тесті 20 запитань різної складності: рівень 1 – 20 запитань по 0,5 бала (10 балів), рівень 2 – 5 запитань по 1 балу (5 балів), рівень 3 – 1 завдання по 5 балів (5 балів). Усього 20 балів.

Проведення поточного та підсумкового контролю знань здобувачів, можливість подання апеляції регламентуються нормативними документами: <https://ep3.nuwm.edu.ua/25889/>

Підсумковий контроль знань – залік.

4.2. Критерії оцінювання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів є:

- повнота і вчасність виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;

- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
 - характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
 - вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань;
 - вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних заняттях, результатів самостійної роботи студентів) проводиться у % від кількості балів, виділених на завдання, із заокругленням до цілого числа за наступними критеріями:

- 0% – завдання не виконано;
- 40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;
- 60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;
- 80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);
- 100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

4.3. Розподіл балів, які отримують студенти

За вчасне та якісне виконання завдань здобувач денної форми навчання отримує такі обов'язкові бали: 50 балів за усні і письмові завдання на 7 практичних заняттях; 10 балів за виконання та захист ІНДЗ; 20 балів за модуль 1; 20 балів за модуль 2.

Разом – 100 балів.

За вчасне та якісне виконання завдань здобувач заочної форми навчання отримує такі обов'язкові бали:

- 42 бали за усні і письмові завдання на 3 практичних заняттях;
- 18 балів за виконання та захист (презентацію) ІНДЗ;
- 40 балів за залік.

Разом – 100 балів.

Результати навчання проставляються за двома шкалами (табл. 1).

Таблиця 1

Шкали оцінювання

Кількість набраних балів студентом	Оцінка за національною шкалою
90-100	«зараховано»
74-89	
60-73	
35-59	"незараховано" з можливістю повторного складання
1-34	"незараховано" з обов'язковим повторним курсом

5. Плани практичних занять Модуль 1

Змістовий модуль 1. Сутність економічної та фінансової безпеки соціальних систем

Практичне заняття 1

Тема: Економічна парадигма в системі соціальних комунікацій

Обсяг аудиторних годин: 2/- год.

План заняття:

1. Економіка як наука про вибір. Предмет, суб'єкти та об'єкти економіки.
2. Основні поняття та припущення економічного аналізу.
3. Загальні та специфічні методи економічних досліджень.
4. Основні економічні школи.

Контрольні запитання до теми

1. Дайте характеристику предмету, суб'єктів і об'єкта економічної теорії.
2. Які фундаментальні припущення є вихідними в економічних дослідженнях?
3. Які ринкові структури відносяться до ідеальних, а які – до реальних?
4. Визначте альтернативну вартість вашого навчання в університеті, літнього відпочинку на березі Чорного моря.
5. Які специфічні методи аналізу економічних процесів ви знаєте?
6. Яка основна мета переслідується економічними школами/течіями?

Завдання для самостійної роботи

1. Охарактеризуйте основні ринкові структури за наступними критеріями: число продавців і покупців, вид продукту, характер конкуренції, контроль над цінами, умови вступу на ринок і подайте цю інформацію у вигляді таблиці.

2. Назвіть сучасні економічні течії/школи та їх суть.

Задача 1. У деякій країні за умови цілковитого використання всіх ресурсів виробляються тільки два товари – велосипеди і пральні машини. Якщо всі ресурси будуть задіяні у виробництві велосипедів, то можуть бути вироблені 200 велосипедів; якщо всі ресурси будуть задіяні у виробництві пральних машин, то можуть бути вироблені 40 пральних машин.

1. Побудуйте криву виробничих можливостей.
2. Визначте альтернативні витрати виробництва обох видів товарів.
3. Покажіть, які зміни відбудуться на графіку, якщо у виробництві велосипедів буде застосована нова, більш продуктивна технологія. Чи зміниться у цьому випадку альтернативна вартість виробництва?
4. Позначте на графіку точки, які відповідали б ефективним і неефективним способам використання обмежених ресурсів.

Практичне заняття 2

Тема: Мікроекономічні аспекти та ринкові структури

Обсяг аудиторних годин: 2/1 год.

План заняття:

1. Попит, пропонування, ціна, ринкова рівновага
2. Поведінка споживача: мета, обмеження та вибір рішення
3. Витрати виробництва, прибутковість та поведінка фірми
4. Ринкові структури та їх характерні риси.
5. Дефекти сучасного ринку і функції держави

Контрольні запитання до теми

1. Що означає функція попиту? Які фактори впливають на попит?
2. Що означає функція пропонування? Які фактори впливають на пропонування?
3. В чому полягає механізм утворення ринкової рівноваги? Якими є наслідки відхилення ціни, за якою продається товар, від рівноважної?
4. У чому полягає суть теорії поведінки споживача?
5. Який принцип дії закону спадної граничної корисності?
6. У чому полягає сутність бюджетного обмеження споживача?
7. Що лежить в основі визначення поняття «рівновага споживача»?
8. Які Ви знаєте фактори виробництва?
9. Які ви знаєте види витрат виробництва?
10. В чому полягає відмінність економічного і бухгалтерського прибутку?
11. Назвіть характерні відмінні риси ринку чистої конкуренції та чистої монополії; ринку монополістичної конкуренції та олігополії.
12. Назвіть основні причини необхідності державного регулювання економіки.

Завдання для самостійної роботи

Задача 1. Функція попиту на товар задається рівнянням: $Q_d = 12 - 2 \cdot P$; функція пропонування: $Q_s = -3 + 3 \cdot P$

- 1) Побудуйте графіки попиту та пропонування, визначте рівноважні ціну та обсяг виробництва;
- 2) Що відбудеться, якщо на даний товар урядом буде встановлена фіксована ціна 5 грн.?
- 3) Порівняйте сукупний виторг продавця за обох значень ціни.

Задача 2. Ви – власник книгарні, доходи та витрати якої за минулий рік склали: сукупний виторг – 300 000 грн. од.; витрати на створення запасів – 150 000 грн. од.; заробітна плата працівників – 50 000 грн. од.; комунальні платежі та податки – 20000 грн. од.; у фірму інвестовано власних коштів, які могли б приносити 10% річних банківського проценту – 50 000 грн. од.; будівля, в якій розміщена книгарня, є вашою власністю, від здавання її в оренду за рік ви могли б отримувати доходу –

24 000 гр. од.; ви керуєте роботою книгарні і могли б отримувати за цю роботу в іншій книгарні – 30 000 гр. од.

Визначте величини:

- 1) Явних витрат;
- 2) Неявних витрат;
- 3) Бухгалтерського прибутку;
- 4) Економічного прибутку.

Практичне заняття 3

Тема: Макроекономічна проблематика: динаміка та стабільність

Обсяг аудиторних годин: 4/1 год.

План заняття:

1. Валовий внутрішній продукт та похідні показники.
2. Інфляція та її види та типи
3. Безробіття та зайнятість
4. Циклічність економічного розвитку
5. Фіскальна та монетарна політика: механізми впливу на економічний розвиток

Контрольні запитання до теми

1. Чому зростання ВВП на 2% сприймається медіа як успіх, а падіння на 1% — як катастрофа? У чому обмеженість ВВП як показника добробуту?
2. У чому «корисність» помірному зростанню цін? Чому Національний банк України (НБУ) прагне інфляції у 5%, а не 0%?
3. Чи можливо досягти одночасно економічного зростання, низького безробіття та стабільності цін?
4. Як розрізнити в новинах дії уряду (податки, бюджет) та дії Центробанку (ставки, курс) і чому їх не можна плутати?

Самостійна робота:

1. Індекс «Біг Мака» та споживчий кошук: які неофіційні макроекономічні індикатори є найбільш ефективними для залучення уваги аудиторії?
2. Чому повідомлення про «рекордне зростання зарплат» без урахування інфляції (реальних доходів) є маніпулятивним?
3. Як пояснити читачам «вибухове зростання» економіки після глибокого падіння (наприклад, післякризове відновлення), щоб це не виглядало як політична пропаганда?
4. Як висвітлювати зростання ВВП, що стимулюється виключно військовим виробництвом? Чи вважається це «здоровою» динамікою?

Задача 1.

Використайте наведені дані, щоб обчислити:

- а) кількість робочої сили у 2024 р. і 2025 р.;
- б) рівень безробіття у 2024 р. і 2025 р.;

в) якщо природна норма безробіття становить 6,5%, то яким є циклічне безробіття у 2024 р. та 2025 р.?

Показник, млн	2024	2025
Населення	42,3	42,5
Кількість зайнятих	19,8	20,1
Кількість безробітних	2,1	1,9

Практичне заняття 4

Тема: Теорія міжнародної торгівлі та глобалізаційні процеси

Обсяг аудиторних годин: 2/1 год.

План заняття:

1. Теорія порівняльних переваг, протекціонізм та фрітредерство
2. Світові фінансові інституції (МВФ, СОТ, ЄБРР) та їх функції
3. Економічні аспекти євроінтеграції України

Контрольні запитання до теми

1. У чому полягають сутність та відмінність теорії порівняльних та абсолютних переваг?
2. Що представляють собою альтернативні витрати виробництва товарів і як їх відображають криві виробничих можливостей?
3. Як пов'язані між собою порівняльні переваги та конкурентоспроможність країни на світовому ринку?
4. У чому призначення світових фінансових інституцій? Які їх функції?
5. Якими були основні цілі створення МВФ?
6. Які основні функції виконує Світовий банк?
7. Які цілі європейської інтеграції України?

Завдання для самостійної роботи

1. Як пояснити аудиторії ідею Давида Рікардо про порівняльні переваги на прикладі сучасного ІТ-сектору чи агробізнесу України?
2. Чому гасло «Купуй українське» є протекціоністським? Які економічні ризики та вигоди несе така політика для споживача (ціна) та виробника (конкуренція)?
3. Проаналізуйте структуру українського експорту та обґрунтуйте, чи є загроза перетворення країни на «сировинний придаток»?
3. Чи є рекомендації міжнародних інституцій втручанням у суверенітет, чи це необхідна умова глобальної стабільності? Аналіз медійних нарративів.
4. Чому в Україні курс долара став «психологічним маркером» стабільності навіть для тих, хто не має заощаджень у валюті?
5. Трудова міграція та людський капітал: як євроінтеграція впливає на спільний ринок праці? Як недофінансування освіти може призвести до програшу України у конкуренції за таланти в межах ЄС?

Змістовий модуль 2. Прикладна економічна проблематика та кризовий аналіз

Практичне заняття 5

Тема: Публічні фінанси та податкова проблематика

Обсяг аудиторних годин: 2/1 год.

План заняття:

1. Державні фінанси. Податки та податкові системи.
2. Дефіцит бюджету та джерела його покриття.
3. Державний борг та його обслуговування.

Контрольні запитання до теми

1. Які функції та види податків?
2. Хто є платником податку, податковим агентом?
3. Яка є класифікація видатків державного бюджету?
4. Що таке державний борг? Що є джерелом державного боргу?
5. У чому різниця між дефіцитом бюджету та державним боргом?

Завдання для самостійної роботи

1. Чи завжди «жити в борг» для держави – це погано? Як медіа маніпулюють темою державного боргу?
2. Коли «життя в борг» є стратегічним інструментом розвитку, а коли – загрозою дефолту?
3. Чому тема ФОПів є найбільш конфліктною в українських медіа?
4. Чому важливо розрізняти «проїдання» бюджету (соціальні виплати) та «інвестування» (капітальні видатки)?

Практичне заняття 6

Тема: Фінансова система та теорія капіталу

Обсяг аудиторних годин: 2/1 год.

План заняття:

1. Структура фінансового ринку: фондовий, валютний, кредитний ринки
2. Поняття інвестицій, активів
3. Криптовалюти як новий виклик економічній теорії

Контрольні запитання до теми

1. Що таке девальвація національної валюти?
2. Який взаємозв'язок між обліковою ставкою НБУ та вартістю кредитів для малого бізнесу?
3. У чому економічна суть військових облігацій як способу перерозподілу капіталу в країні?
4. Чи можна вважати криптовалюту «грошима» з погляду класичної економічної теорії (функції засобу обміну, міри вартості та засобу накопичення)?

Завдання для самостійної роботи

1. Як висвітлювати стрімкі злети та падіння курсу криптоактивів, не стимулюючи ірраціональну поведінку інвесторів?

2. Сформулюйте 5 аргументів «ЗА» та 5 аргументів «ПРОТИ» легалізації криптовалют з позиції: а) держави (податки, контроль). б) користувача (безпека, анонімність).

3. Складіть перелік із 7 запитань, які допоможуть розкрити тему «Куди інвестувати українцю в умовах воєнного стану?». Одне запитання обов'язково має стосуватися ризиків інвестування в активи з високою волатильністю (криптовалюти).

Практичне заняття 7

Тема: Економічна безпека та майбутнє праці в умовах цифрової економіки

Обсяг аудиторних годин: 2/1 год.

План заняття:

1. Промислові революції та їх вплив на структуру економіки
2. Інтелектуальний капітал.
3. Ризики деіндустріалізації та стратегії економічного прориву.
4. Інституційні загрози економічній безпеці України

Контрольні запитання до теми

1. Поясніть різницю між Третьою (цифровізація) та Четвертою (ШІ, інтернет речей) промисловими революціями через призму змін на ринку праці?

2. Як виникнення цифрових платформ змінює поняття «роботодавець» та «працівник» та які нові економічні ризики (соціальний захист, податки) це створює?

3. Чому якість вищої освіти є ключовим індикатором майбутньої економічної безпеки?

4. У чому сутність явища «пастки середнього доходу»?

5. Які потенційні загрози економічній безпеці України?

Завдання для самостійної роботи

1. Загальна характеристика основних загроз економічній безпеці України в умовах воєнного стану.

2. Тіньова економіка: сутність, умови існування та структурні елементи.

3. Протидія тінізації економіки в умовах війни та у повоєнний період.

4. Уявіть, що Україна отримує масштабні інвестиції на відновлення. Що є більшою загрозою для економічної безпеки в довгостроковій перспективі: фізичне руйнування заводів чи деградація людського та інтелектуального капіталу через масову еміграцію освіченої молоді?

6. Методичні вказівки до самостійної роботи

Самостійна робота – це форма організації навчального процесу, яка передбачає виконання здобувачем освіти запланованих завдань під методичним керівництвом викладача.

Розрізняють два основних напрямки самостійної роботи студентів:

- під контролем викладача;
- самостійна позааудиторна робота.

Самостійна робота під контролем викладача здійснюється в аудиторії. Основними її формами є тестування, ділова гра, ситуаційна вправа.

Позааудиторна самостійна робота студентів включає наступні види робіт:

- *роботи обов'язкового характеру:*

- 1) самостійне вивчення теоретичного (лекційного) матеріалу, підготовка до практичних занять з навчальної дисципліни;
- 2) виконання домашніх завдань за темами практичних занять;
- 3) виконання індивідуального навчально-дослідного завдання/творчого завдання;
- 4) підготовка до заходів поточного та підсумкового контролю;

- *роботи вибіркового характеру:*

- 1) написання есе на узгоджену з викладачем тему;
- 2) виступ-презентація за обраною темою есе та/або ІНДЗ;

- *роботи стимулюючого характеру:*

- 1) участь у наукових конференціях з питань навчальної дисципліни;
- 2) участь у конкурсах наукових робіт з питань навчальної дисципліни;
- 3) здобуття неформальної освіти на освітніх платформах.

7. Вимоги до підготовки, виконання та оформлення завдань за видами самостійної роботи студента

Самостійна робота під керівництвом викладача передбачає написання здобувачем індивідуального навчально-дослідного завдання – аналітичного дослідження або творчого завдання.

7.1. Вимоги до виконання індивідуального навчально-дослідного завдання.

Результатом виконання самостійної роботи є доповідь на практичному занятті для ознайомлення всієї групи з отриманими результатами.

При підготовці доповіді необхідно дотримуватися наступних вимог:

- обов'язкове посилання на авторів і джерела, з яких запозичені матеріали;
- стисле, логічне і аргументоване викладення змісту і результатів проведеного дослідження;
- уникнення загальних слів, бездоказових тверджень, тавтології;
- відповідальне використання штучного інтелекту;
- відповідність положень роботи нормативно-правовим актам України.

Вимоги щодо змісту. Аналітичне дослідження/творче завдання подається у вигляді власних опрацювань літературних джерел за пропонованою тематикою.

Теми аналітичного дослідження

1. Ринок нафтопродуктів в Україні: стан та перспективи
2. Молодіжне безробіття в Європі та Україні: спільні риси та особливості
3. Вплив інфляційних очікувань на становлення реальної інфляції
4. Зелена енергетика: економічна доцільність vs екологічні вимоги
5. Бюджетна безпека: теоретичні основи та державні пріоритети
6. Боргова безпека України та її вплив на національну фінансову безпеку
7. Роль економічних санкцій у сучасних конфліктах: аналіз ефективності
8. Ринок криптовалют в Україні: від хайпу до легалізації
9. Інституціональні деформації як загрози економічній безпеці України
10. Національні економічні інтереси: сутність та механізм реалізації

Перелік творчих завдань

1. Аудит українського та світового ринку ділових медіа.
Завдання: Здійсніть порівняльний аналіз Forbes, The Economist, Bloomberg та провідних українських ресурсів (Економічна правда, Mind, Forbes UA). Визначте цільову аудиторію та «тонус» видань.
2. Створення інфографічного сторітелінгу.
Завдання: На основі сухих статистичних даних (наприклад, динаміка цін на продукти за рік) розробити концепцію візуалізації для соцмереж, яка пояснює вплив інфляції на гаманець споживача.
3. «Економічний експлейнер»
Завдання: Написати статтю або сценарій відео у стилі «Як працюють військові облігації» або «Що таке дефіцит бюджету простими словами».
4. Трендова колонка (Opinion piece).
Завдання: Написати аналітичний матеріал про те, як ШІ змінить одну з професій в Україні або чому перехід на «зелену» енергію є економічно вигідним.
5. Дезінформація в медіа як інструмент гібридної війни.
Завдання: Дослідити фейки у висвітленні економіки. Як розпізнати маніпуляції цифрами (Cherry-picking)?
6. Журналістське дослідження ринків.
Завдання: Проаналізувати конкретний ринок (напр., ринок пального або електроенергії в Україні). Як проявляються ознаки монопольної змови за допомогою відкритих даних АМКУ?
7. Робота з міжнародними статистичними базами.
Завдання: Здійсніть порівняльний аналіз інвестиційної привабливості країн за даними *Index of Economic Freedom* або *Doing Business*. Підготуйте порівняльні таблиці-інфографіки.

8. Експертне інтерв'ю та фінансова грамотність.
Завдання: Підготуйте перелік критичних питань до соціологічного опитування щодо фінансової грамотності.
9. Бюджетний аналіз (Data-проект).
Завдання: Проаналізуйте видаткову частину місцевого або державного бюджету. Здійсніть пошук «неефективних витрат» та підготовку журналістського розслідування на основі цифр.
10. Криптовалюта vs Фіат: дискурс-аналіз.
Завдання: Проаналізуйте офіційні заяви НБУ щодо цифрових активів та порівняйте їх із риторикою крипто-оптимістів (наприклад, засновників великих криптобірж). Визначте основні точки конфлікту парадигм та оформіть у вигляді порівняльної таблиці.

Текст повинен бути чітко структурованим, виконання цього завдання полягає у розкритті змісту поставлених питань, що передбачає висвітлення та пояснення основних економічних та фінансових категорій, управлінських процесів, формульних виразів та надання порівняльної характеристики щодо трактування різними авторами означеного кола проблем. Питання, що потребують висвітлення методичних та методологічних пояснень, розглядаються на власних прикладах, за аналогією до тих, що описані в навчальних посібниках за відповідними темами.

Вимоги до структури аналітичного дослідження: назва, зміст, вступ, опис проблеми, аналіз поточного стану, висновки щодо проблем та рекомендації щодо напрямів покращення ситуації (за необхідності), додатки, бібліографія, ключові терміни.

Зміст роботи повинен відповідати плану, який, у свою чергу, має відображати суть теми, що розглядається, її внутрішню структуру і логіку дослідження. Необхідно вміти правильно будувати таблиці, графіки та діаграми, оскільки вони слугують наочності викладення матеріалу. Вони мають бути логічним продовженням викладених теоретичних положень і служити основою для відповідних висновків. Необхідно простежити, щоб у роботі не було повторів і суперечностей між окремими її положеннями.

Бібліографія містить перелік літератури та інших джерел, використаних при написанні роботи.

Вимоги щодо оформлення. Робота має бути надрукована. При оформленні доповіді необхідно дотримуватися стандартних вимог: текст необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: лівий, верхній, нижній – не менше 20 мм, правий – не менше 10 мм. Нумерація сторінок проставляється, починаючи з плану роботи. Титульний аркуш вважається першою сторінкою, номер на ньому не ставиться. Заголовки таблиць, схем, графіків і діаграм повинні відображати основний зміст ілюстрованого матеріалу. В таблицях повинні бути вказані одиниці виміру, назва об'єкта і часовий простір дослідження, а в графіках та

діаграмах – масштаб. Таблицям та іншим видам графічного матеріалу рекомендується давати окрему нумерацію. Заокруглення розрахованих показників – до 2-х знаків після коми (математичні).

Список використаної літератури має бути оформленим наступним чином: Закони України, Укази Президента України, Постанови і Декрети Уряду, нормативно-правові документи інших державних установ у хронологічній послідовності, спеціальна економічна література та публікації в періодичних виданнях (в алфавітному порядку за прізвищами авторів, а колективні монографії – за назвою роботи).

Обсяг тексту до 40 тис. знаків, (шрифт 14, інтервал 1,5, вирівнювання тексту – по ширині).

Неопрацьовані матеріали (плагіат) – не зараховуються та повертаються на доопрацювання. Аналітичне дослідження виконується у науковому/публіцистичному стилі.

Останній термін подання – за один тиждень до початку екзаменаційно-залікової сесії згідно з календарним планом навчання.

Представлення та захист роботи. Підсумкова оцінка за самостійну роботу виставляється за результатами захисту здобувачем роботи, який передбачає обов'язкову підготовку презентації.

7.2. Вимоги до підготовки презентації ІНДЗ/творчого завдання

Презентація може відбуватися на практичному занятті у вигляді **виступу-презентації** або під час консультацій онлайн.

Виступ-презентація є додатковим видом навчальної роботи, який готується у позааудиторний час і має на меті розвинути навички представлення (презентації) своїх досліджень.

Загальні вимоги та схема проведення виступу-презентації:

1. Тривалість виступу – до 5 хвилин.
2. Запитання слухачів і відповіді на них виступаючого (до 3 хвилин).
3. Результати підсумовуються викладачем.

Критерії та шкала оцінювання презентації*

№ з/п	Критерій	Кількість балів
1	Відповідність завданню та глибина розкриття теми	0-1
2	Презентабельність, темп, якість подання матеріалу	0-1
3	Логічність, чіткість, зрозумілість, цілісність, аргументованість	0-1
4	Відповіді на запитання	0-1

* Перелік та оцінювання критеріїв можна варіювати.

8. Рекомендована література

Основна література:

1. Косік А. Ф., Гронтковська Г. Е. Мікроекономіка : навч. посібник. Вид. 2-ге, доповнене і перероблене. К. : Центр учбової літератури. 2023. 438 с.
2. Гронтковська Г. Е., Косік А. Ф. Макроекономіка : навч. посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2023. 469 с.
3. Варналій З. С. Економічна та фінансова безпека України в умовах глобалізації. Київ : Знання України, 2020. 423 с.

Додаткова література:

1. Microeconomics for MBAs (And other advanced business students) : the economic way of thinking for managers / Richard B. McKenzie, Dwight R. Lee. Third edition. | New York : Cambridge University Press, 2017.
2. Nikytenko D. Global oil market: microeconomic aspect. *Вісник НУВГП. Серія "Економічні науки"*. 2025. № 3 (111). С. 222–236.
3. Габрилевич О. В., Нікитенко Д. В. Глобальний ринок нафтопродуктів: виклики та можливості. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2024 р., № 1 (131) С. 10–13. DOI: <https://doi.org/10.32782/1814-1161/2024-1-2>
4. Майкл Гудвін, Ден Бурр. Економіка: як вона працює (і не працює) у словах та малюнках. Львів, 2020. 320 с.
5. Макаренко М. І., Семененко Т. О., Петрушенко Ю. М. Макроекономіка : підручник. Суми: Сумський державний університет, 2021. 307 с. URL: <http://surl.li/djcdf>
6. Тінізація економіки та інтелектуальної економіки як загроза національній безпеці країни та їх детінізація : монографія / О. Б. Бутнік-Сіверський, О. П. Петренко ; за наук. редакцією д.е.н., проф. Бутнік-Сіверського О. Б. 2020. 108 с.
7. Lennart Ante, Ingo Fiedler. The new digital economy: How decentralized finance (DeFi) and non-fungible tokens (NFTs) are transforming value creation, ownership models, and economic systems. *Digital Business*, 2024, 100094. URL: <https://doi.org/10.1016/j.digbus.2024.100094>.

Альтернативні ресурси:

Prometheus:

- Курс лекцій Богдана Гаврилишина. URL: https://apps.prometheus.org.ua/learning/course/course-v1:BHFoundation+HAWRYLYSHYN+2017_T1/home;

Coursera: Introduction to Economic Theories

edX: Stanford University: Principles of Economics; The University of Queensland: Principles of Microeconomics: An Economist Way of Thinking;

YouTube

PRO Економіку. URL: <https://www.youtube.com/@PROecon>

Власні інтерв'ю

День боротьби з бідністю. URL: <https://youtu.be/Dikmftz5-lw>
Інвестиційна привабливість Рівненщини. Тема дня на UA: Рівне.
URL: https://youtu.be/Bk2_YM1sKLS
Валютний курс. URL: <https://youtu.be/VXqr9dTW8hc>

Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-сайт Національного банку України. URL: bank.gov.ua.
2. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. URL: minfin.gov.ua.
3. Офіційний веб-сайт Державної податкової служби України. URL: sts.gov.ua.
4. Офіційний веб-сайт Пенсійного фонду України. URL: pfu.gov.ua.
5. Офіційний веб-сайт Фонду соціального страхування України. URL: fsuu.gov.ua.
6. Офіційний веб-сайт Державної служби зайнятості. URL: dcz.gov.ua.
7. Сайт «Ціна держави». URL: <https://cost.ua/about>